

โรคมงคล่อเทียม (Meliodosis)

โรคมงคล่อเทียมคืออะไร มีสาเหตุจากอะไร

โรคมงคล่อเทียม หรือโรคมะลิออยโดซิส หรือ Whitmore's disease เป็นโรคที่เกิดจากแบคทีเรีย *Burkholderia pseudomallei* สามารถติดคนและสัตว์ได้หลายชนิด ก่อให้เกิดอาการป่วยตั้งแต่ มีอาการเพียงเล็กน้อยไปจนถึงขั้นรุนแรงและทำให้ตายได้ ส่วนใหญ่จะพบโรคนี้นั้นประเทศที่ตั้งอยู่ในเขตร้อนหรือเขตร้อนชื้น เช่นเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ จีน และออสเตรเลีย

สัตว์ชนิดใดเป็นโรคมงคล่อเทียมได้บ้าง

สัตว์หลายชนิดรวมทั้งสัตว์ปีกและสัตว์น้ำ เช่น ปลาและจระเข้ สามารถติดเชื้อและป่วยด้วยโรคนี้นี้ได้ พบโรคนี้นี้ได้บ่อยที่สุดใน สุกร แพะ และแกะ นอกจากนี้ยังอาจพบโรคในโค ม้า สุนัข สัตว์ฟันแทะ และสัตว์ชนิดอื่นได้

สัตว์ติดโรคมงคล่อเทียมได้อย่างไร

สัตว์มักได้รับเชื้อจากการสัมผัสโดยตรงกับดินหรือน้ำที่ปนเปื้อนเชื้อแบคทีเรีย เชื้อเข้าสู่ร่างกายผ่านทางแผลหรือรอยถลอกบนผิวหนัง โดยการกิน หรือโดยการหายใจ

โรคมงคล่อเทียมมีผลต่อสัตว์อย่างไร

สัตว์จะแสดงอาการป่วยได้ต่างกันขึ้นอยู่กับอวัยวะที่ติดเชื้อ สัตว์หลายชนิดไม่แสดงอาการหรือแสดงอาการป่วยเพียงเล็กน้อย อาการที่พบได้แก่ มีไข้ เบื่ออาหาร ต่อมเหงื่อ อาเจียน ปวดบวม เป็นฝี ชากะแผลหรือมีอาการทางประสาท

คนติดโรคมงคล่อเทียมได้หรือไม่

คนสามารถรับเชื้อเข้าสู่ร่างกายได้จากการสัมผัสเชื้อโดยตรง การหายใจ หรือการกินอาหารหรือน้ำที่ปนเปื้อนเชื้อ และสามารถติดต่อผ่านการสัมผัสเลือด หรือของเหลวจากร่างกาย (ปัสสาวะ อุจจาระ น้ำมูก น้ำนม) ของคนหรือสัตว์ที่ติดเชื้อ แต่พบได้น้อยมาก

อาการมีตั้งแต่แบบไม่รุนแรงจนถึงรุนแรง อาการที่พบคือ ปวดหัว เบื่ออาหาร ปวดตามตัว และมีอาการทางระบบหายใจ รวมทั้ง

มีไข้ ไอ บางครั้งมีเลือดปน เจ็บหน้าอก มีแผลหลุมในช่องจมูก การติดเชื้อในระยะยาวทำให้เกิดฝีและแผลเป็นโพรงที่ผิวหนังและอวัยวะภายใน เช่น ปอด หัวใจ ข้อ ผู้ที่มีระบบภูมิคุ้มกันอ่อนแอ เช่นผู้ป่วยโรคเอดส์ โรคเบาหวาน มีแนวโน้มที่จะติดเชื้อเข้าสู่กระแสเลือดและอาจตายได้หากไม่ได้รับการรักษา

ควรติดต่อใครเมื่อสงสัยว่าเกิดโรคมงคล่อเทียม

กรณีสัตว์ : แจ้งสัตวแพทย์

กรณีคน : พบแพทย์

จะป้องกันสัตว์จากโรคมงคล่อเทียมได้อย่างไร

เนื่องจากสัตว์มักได้รับเชื้อจากสิ่งแวดล้อม จึงควรหาวิธีลดการสัมผัสเชื้อในดิน เช่น ยกพื้นคอกให้สูงกว่าพื้นดิน จัดหาน้ำสะอาดให้สัตว์กิน แยกสัตว์ที่มีอาการป่วยออกจากฝูง แจ้งสัตวแพทย์และฆ่าเชื้อในบริเวณที่อยู่ของสัตว์ ปัจจุบันยังไม่มียาป้องกันโรคนี้นี้ในสัตว์

จะป้องกันตัวจากโรคมงคล่อเทียมได้อย่างไร

การป้องกันตนเองอาจทำได้ยากเนื่องจากเชื้อพบได้ในดิน ดังนั้นควรมีการป้องกันตนเองจากสิ่งแวดล้อมที่ปนเปื้อน เช่น ระมัดระวังอย่าให้แผลที่ผิวหนังสัมผัสกับดิน ใส่เสื้อผ้าที่ปกคลุมและป้องกันเมื่อต้องทำงานกับเลือดหรือของเหลวจากร่างกายสัตว์หรือคนที่อาจติดเชื้อ ขณะนี้ยังไม่มียาป้องกันโรคนี้นี้สำหรับคน

อ่านข้อมูลเพิ่มเติม

CFSPh Technical Fact Sheets. Melioidosis at <http://www.cfsph.iastate.edu/DiseaseInfo/>

CDC website. Melioidosis at http://www.cdc.gov/ncidod/dbmd/diseaseinfo/melioidosis__g.htm#issue